

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen), 23 febr. 1953

Mede bestemd voor Staf.

'Antara' verneemt uit Regeringskringen, dat het Kabinet thans tot overeenstemming is gekomen over de richtlijnen langs welke een oplossing van het vraagstuk der Nederlandse Militaire Missie dient te worden gezocht en dat deze richtlijnen het standpunt van de Indonesische Regering bij de besprekingen met Nederland over deze kwestie zullen uitmaken.

Het is mij nog niet bekend welke beslissing het Kabinet heeft genomen. Over het workingpaper van het Ministerie van Defensie vernam ik uit betrouwbare bron dat de strekking van dit werkstuk zou overeenkomen met hetgeen Antara onlangs publiceerdde als de mening van de legerleiding namelijk, dat bij vervanging van de NMM - waartegen de legerleiding in beginsel geen bezwaar zou hebben - conditio sine qua non zou zijn, dat een nieuwe missie voor de drie onderdelen, landmacht, luchtmacht en zeemacht uit een land wordt betrokken. Bedoeld workingpaper zou voor het geval de NMM mocht worden gehandhaafd, bovendien de suggestie inhouden de missie in dier voege in te krimpen, dat zij uit de periferie wordt teruggetrokken en tot enkele centra wordt beperkt.

Zonder mij aan speculaties te wagen omtrent het standpunt van de Indonesische Regering kan ik nog vermelden, dat de agitatie tegen de NMM in de pers in aanzienlijke mate is geluwd, en dat ook de behandeling van de legerwetten in het Parlement niet is aangegrepen om de missie opnieuw ter sprake te brengen.

In een gesprek van Van Schelle met de Britse Militaire Attaché, deelde deze mede met Bambang Sugeng over de NMM te hebben gesproken. De Chef Staf Landmacht liet zich daarbij zeer waarderend over de NMM uit en met name ook over Generaal Pereira, waarbij hij de wijze waarop in de afgelopen tijd onder de moeilijkste (politieke) omstandigheden de missietaak was verricht, zeer prees. Bambang Sugeng zeide voorts zelf overtuigd te zijn van de noodzaak van een militaire missie voor verdere opbouw van de weermacht, doch meende, dat de politieke situatie verlenging, zelfs van een gewijzigde missieovereenkomst na 1 Januari 1954 onmogelijk zouden maken. Kolonel Anley had de indruk gekregen, dat, hoewel niet expressis verbis gezegd, dit ook zou slaan op voortzetting van een 'kleine missie', Bambang Sugeng was zich overigens bewust van schier onmogelijkheid een andere missie, die aan gestelde eisen voldoet, aan te trekken.

Bambang Sugeng had voorts nog gezegd, dat zijn eerste doel was herstel van de eenheid in de weermacht tussen de voorstanders van 'nationaal leger' enerzijds en van een 'modern efficiënt leger' anderzijds.

Hij meende, dat het nog wel tot het einde van 1953 zou duren alvorens deze kloof overbrugd zou zijn.

Ik moge wijzen op het vertrouwelijke karakter der informaties van de Britse Militaire Attaché.